

Recensie *Een sleutel naar het walhalla* van Martin Reekers

Als je pensioen eraan komt, verwacht je dan dat het de mooiste tijd van je leven wordt? Hoe bereidt je je daar dan op voor? Hoe beleef je vervolgens die fase van je bestaan? Voor iedereen die aanhikt tegen het pensioen is dit een hoopgevend boek. Het is makkelijk leesbaar, met veel suggesties voor een zinvolle levensfase, talloze herkenbare en inspirerende ervaringen van pensionado's en ook veel reflecties van de auteur zelf, die niet eens zo goed voorbereid en ontspannen zijn pensioen aanging....

Het boek is helder opgebouwd. Eerst komt het pensioen in zicht. Heb je er al gedachten aan gewijd, ben je op alle fronten voorbereid, of overvalt het je enigszins? Vervolgens gaat het om de vraag wat je dan op en vanaf die datum gaat doen. Duik je er 'cold turkey' in, blijf je nog actief op allerlei reeds bekende fronten, gooi je het roer helemaal om, of ga je eerst een tijdje achter de geraniums overpeinzen hoe nu verder te gaan? In een hierop volgend hoofdstuk gaat Reekers in op de beleving van het pensioen. Hij koppelt dat aan de waardencirkel van Schwartz uit 1994, die tal van waarden benoemt van waaruit je je leven (en dus ook je pensioen) kunt inrichten: gericht op jezelf, op anderen, op behoud of verandering.

Het meest waardevolle hoofdstuk lijkt mij het vijfde, waarin Reekers strategieën aanlevert om het pensioen zo 'goed' mogelijk in te gaan; dat moet de pensionado uiteindelijk wat meer in de richting van een werkelijk walhalla drijven. Het aardige is dat hij zijn verhaal opbouwt vanuit de leercyclus van Kolb, waarbij hij de leervoorkeuren inzet om vanuit verschillende perspectieven je pensioen te 'bevragen': durf je nog te dromen? En hoe kun je die dromen dan omsmeden tot concrete plannen (denkstrategie)? Vervolgens gaat het dan om het besluiten tot actie en het werkelijke doen. Bij dat doen laat Reekers overigens een prettige ruimte voor het toeval en serendipiteit.

Voor ervaringsgerichte lezers is het zesde en laatste hoofdstuk misschien het meest inspirerende: de interviews met pensionado's. Hoe hebben zij zich voorbereid op hun pensionering? Hoe beleven ze die? Wat zijn de meevallers, wat de tegenvallers? Aan wat of wie hebben ze inspiratie ontleend? Het zijn waarachtige verhalen die voor veel pensionado's herkenbaar of juist verrassend en inspirerend kunnen zijn. Voor degenen die er nog tegenaan hikken zullen de verhalen een uitnodiging zijn om zich eens goed te vergewissen van die laatste levensfase die eraan komt, of om juist al dat dromen, denken en voorbereiden los te laten en te denken: ik zie wel.

Verwacht in dit boek geen uitgebreide vragenlijsten en kolommen met aandachtspunten. In die zin is het eerder een overpeinsboek dan een checklist hoe je je kunt voor bereiden op het pensioen. Zeker de praktische, financiële en logistieke aspecten en consequenties van het pensioen komen er wat mager af, al vermoed ik dat het ook helemaal niet de bedoeling was van de auteur om daar diep op in te gaan. Reekers wil vooral een bres slaan voor een zinvolle invulling van de oude dag. En hij geeft vele vragen mee, die hier en daar naast de hoofdtekst staan. Mooie vragen waar ik als lezer onbewust te snel aan voorbij las. Het was welkom geweest als die vragen aan het einde van elk hoofdstuk terugkomen, dan ga je er denk ik sneller mee aan de slag. Misschien kan de uitgever er een mooie digitale vragenlijst van maken, zodat je gemakkelijk op je computer een totaalbeeld kan maken van je eigen dromen, gedachten en 'to-do' lijstjes inzake je pensionering.

Frank van der Mijn, mei 2021

Reekers, Martin, 2021. *Een sleutel naar het walhalla. Openingen voor een mooie pensioenbeleving*. Uitgeverij Kloosterhof, Neer. ISBN 9789078876250